

COMUNICAT DE PRESĂ Nr. 293 din 5 decembrie 2013

Sănătatea și siguranța la locul de muncă

Modul ad hoc atașat cercetării statistice asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO) în trimestrul II 2013 - adresat persoanelor în vârstă de 15 ani și peste cu experiență în muncă

Pentru interpretarea corectă a rezultatelor, vă rugăm să consultați
Precizările metodologice din pagina 4 a Comunicatului de presă

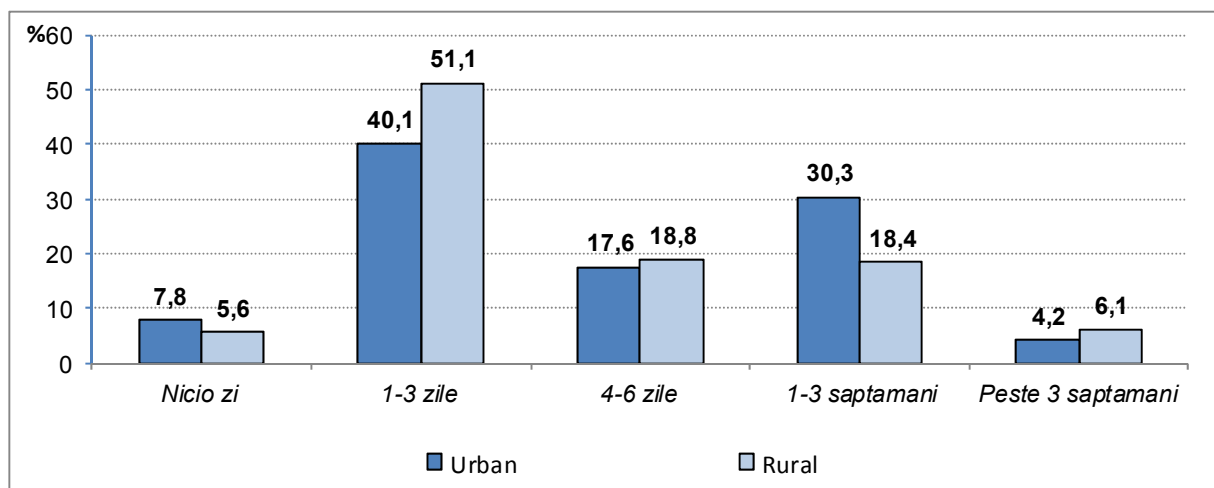
În trimestrul II 2013, din populația în vârstă de 15 ani și peste, 14699 mii persoane¹ au făcut obiectul anchetei complementare "Sănătatea și siguranța la locul de muncă".

Accidente la locul de muncă

Din cele 14699 mii persoane în vârstă de 15 ani și peste care au făcut obiectul anchetei, 9970 mii au lucrat pe parcursul ultimelor 12 luni². Dintre acestea, **130 mii persoane** (1,3%), **au avut cel puțin un accident la locul de muncă în perioada de referință**.

Dintre cele 130 mii de persoane accidentate la locul de muncă, 62 mii (47,6%) lucrau, la momentul producerii accidentului, în activități agricole. În industrie și construcții își desfășurau activitatea 43 mii persoane (32,7%), iar în sectorul serviciilor 24 mii (18,6%). Pentru un număr redus de persoane, informațiile privind caracteristicile locului de muncă la care s-a produs accidentul nu sunt disponibile.

Fig. 1 - Persoane accidentate la locul de muncă în ultimele 12 luni, după durata absenței de la lucru cauzată de cel mai recent accident

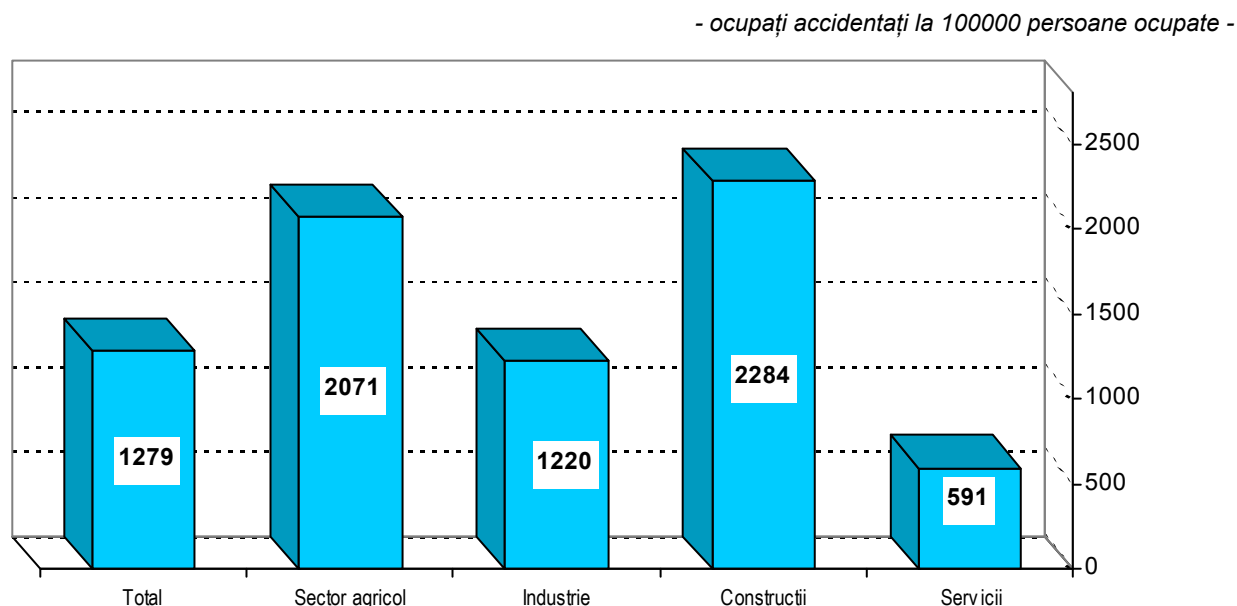
¹ Conform rezultatelor Anchetei forței de muncă în gospodării, populația în vârstă de 15 ani și peste în trimestrul II 2013 a fost de 18116 mii persoane, reprezentând 85,0% din populația totală a țării. Dintre acestea au făcut obiectul anchetei complementare 14699 mii persoane, fiind excluse persoanele plecate în străinătate pentru un an și peste și cele care nu au lucrat niciodată.

² Dintre acestea, 9335 mii erau încă ocupate la momentul cercetării, restul de 635 mii fiind persoane inactive sau în șomaj care și-au încetat activitatea profesională pe parcursul ultimelor 12 luni.

Din numărul total al persoanelor accidentate, **63 mii persoane** (reprezentând 48,4%) au suferit accidente minore, fiind în **incapacitate de muncă de 1 până la 3 zile**³. **Durata absenței de la lucru a fost mai mare de 3 zile pentru 59 mii persoane (45,3%)**. Un procent de **6,2% (8 mii persoane) dintre accidentați nu au lipsit deloc de la locul de muncă**, reluându-și activitatea în aceeași zi, iar un număr nesemnificativ de persoane se aflau încă, în perioada de referință a anchetei, în perioada de incapacitate temporară de muncă provocată de accident.

În trimestrul II 2013, **incidența accidentelor la locul de muncă**⁴ a fost de **1279 la 100000 persoane ocupate**.

Fig. 2 – Incidența accidentelor la locul de muncă în rândul persoanelor ocupate, pe sectoare ale economiei naționale

Afecțiuni cauzate / agravate de activitatea profesională desfășurată

Un număr de 354 mii persoane, reprezentând 2,4% din cele 14699 mii persoane în vârstă de 15 ani și peste care au făcut obiectul anchetei, **au suferit pe parcursul ultimelor 12 luni cel puțin o afecțiune cauzată sau agravată de locul de muncă actual sau anterior**⁵. Dintre acestea 52,1% erau femei, iar 56,3% domiciliau în mediul rural.

Afecțiunile cel mai frecvent declarate de către persoanele cu probleme de sănătate cauzate sau agravate de locul de muncă sunt: bolile de inimă, infarct sau alte probleme ale aparatului cardiovascular (23,9%), afecțiunile oaselor, articulațiilor sau musculaturii care afectează în principal spatele (20,3%) sau șoldurile, genunchii, picioarele sau tălpile (16,7%).

Afecțiunile căilor respiratorii sau ale plămânilor afectează 12,1% dintre persoanele cu problemele de sănătate. O pondere relativ importantă o dețin și afecțiunile oaselor, articulațiilor sau musculaturii care afectează gâtul, umerii brațele sau mâinile (8,7%). Restul afecțiunilor dețin ponderi mai mici de 10,0% fiecare.

În trimestrul II 2013, **rata de prevalență a afecțiunilor cauzate/ agravate de locul de muncă** (numărul persoanelor ocupate care în cursul ultimelor 12 luni au suferit de cel puțin o afecțiune cauzată/ agravată de locul de muncă actual ce revin la 100000 persoane ocupate) a fost de 1241 la 100000 persoane ocupate.

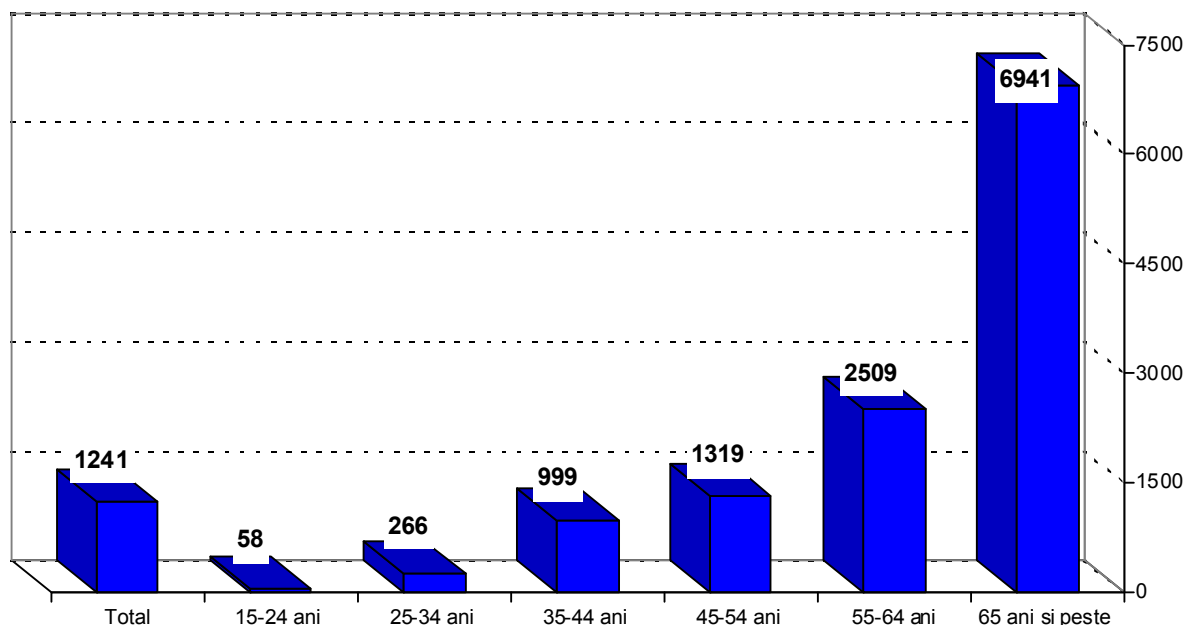
³Zile calendaristice, conform declarației respondentului, nu neapărat certificate medical.

⁴Numărul persoanelor ocupate care în cursul ultimelor 12 luni au suferit cel puțin un accident la locul de muncă actual, ce revin la 100000 persoane ocupate.

⁵Conform declarației persoanelor intervievate și nu neapărat certificate medical

Fig. 3 – Rata de prevalență a afecțiunilor în rândul persoanelor ocupate, pe grupe de vârstă

- Persoane ocupate cu afecțiuni la 100000 persoane ocupate -

Factori care pot afecta sănătatea fizică sau mentală

Un număr de 4426 mii persoane, reprezentând 47,4% din populația ocupată, considerau că la locul de muncă actual sunt expuse la cel puțin un factor de risc pentru sănătatea fizică sau mentală. Dintre acestea:

- **3070 mii persoane (69,4%)** au declarat că sunt expuse **doar la factori de natură a le afecta sănătatea fizică** (substanțe chimice, pulberi, fum, aburi, gaze; zgomot sau vibrații; poziții incomode în timpul lucrului, lucrul în mișcare, manipularea de greutate; concentrare vizuală susținută risc potențial de accidentare);
- Aproape un sfert (**24,8%**) sunt expuse, conform propriilor declarații, **atât la factori care le-ar putea afecta sănătatea mentală cât și la cei care le-ar putea afecta sănătatea fizică** (1101 mii persoane);
- **255 mii persoane (5,8%)** sunt expuse **doar la factori de natură a le deteriora sănătatea mentală** (hărțuire sau violență psihică; violență fizică sau amenințarea cu violența fizică; presiune sau supraîncărcare).

PRECIZĂRI METODOLOGICE

1. Sursa datelor o constituie cercetarea **“Sănătatea și siguranța la locul de muncă”** realizată în trimestrul II 2013, ca modul ad-hoc atașat cercetării statistice asupra forței de muncă în gospodăria - AMIGO. Obiectivul principal al anchetei complementare este de a furniza informații referitoare la problemele de sănătate cauzate sau agravate de condițiile existente la locul de muncă, factorii de risc ce apar în procesul desfășurării activității economice, cazurile de îmbolnăviri profesionale, accidentele de muncă, numărul zilelor de incapacitate de muncă rezultate în urma acestora, efectele acestor evenimente asupra desfășurării activității zilnice și în relație cu piața muncii.
Populația țintă a anchetei a constituit-o persoanele în vârstă 15 ani și peste care lucrează sau care au lucrat altădată, indiferent când.
Informațiile colectate s-au referit la:
 - accidentele la locul de muncă: numărul accidentelor, tipul accidentului și data celei mai recente accidentări, locul de muncă avut în momentul producerii accidentului, durata absenței de la lucru/numărul de zile nelucrate după producerea accidentului;
 - problemele de sănătate în relație cu activitatea profesională;
 - factorii de risc la care este expusă persoana la locul de muncă actual și care îi pot afecta sănătatea mentală și fizică.
2. **Populația ocupată** cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii **de cel puțin o oră** în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii. Lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați care lucrează în agricultură sunt considerați persoane ocupate doar dacă sunt proprietarii producției agricole (nu neapărat și ai pământului) obținute și îndeplinesc una dintre următoarele condiții:
 - a) producția agricolă este destinată, fie și măcar în parte, vânzării sau schimbului în natură (troc);
 - b) producția agricolă este destinată exclusiv consumului propriu dacă aceasta reprezintă o parte substanțială⁶ a consumului total al gospodăriei.
3. **Somerii**, conform definiției Biroului internațional al Muncii (BIM), sunt persoanele în vârstă de 15-74 ani care îndeplinesc simultan următoarele 3 condiții: (i) nu au un loc de muncă; (ii) sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele două săptămâni; (iii) s-au aflat în căutare activă a unui loc de muncă, oricând în decursul ultimelor patru săptămâni.
4. În contextul modului ad-hoc realizat în trimestrul II 2013, definiția **„accidentului la locul de muncă”**, depășește granițele legislației naționale în domeniu. Astfel, în categoria accidentelor la locul de muncă s-au inclus pe lângă cazurile de accidentare în muncă recunoscute ca atare conform legislației naționale și acele accidente care au produs vătămări minore, superficiale (vânătași, zgârieturi, arsuri superficiale etc.) chiar dacă nu au necesitat tratament sau îngrijire medicală, nu au antrenat incapacitate și respondentul nu a beneficiat de concediu medical (reluându-și activitatea normală chiar din ziua accidentului). Au fost excluse din categoria accidentelor la locul de muncă: accidentele suferite în timpul deplasărilor de la serviciu acasă și de acasă la serviciu, precum și accidentele care nu au legătură cu procesul muncii (accidentele casnice sau cele petrecute în timpul liber, cele produse în urma unor calamități naturale).
5. **Incidența accidentelor la locul de muncă în rândul persoanelor ocupate**, în sensul acestui modul ad hoc, reprezintă numărul persoanelor ocupate care în cursul ultimelor 12 luni au suferit cel puțin un accident la locul de muncă actual, ce revin la 100000 persoane ocupate.
6. În contextul modului ad-hoc realizat în trimestrul II 2013, sfera de cuprindere a **„problemele de sănătate cauzate sau agravate de locul de muncă”** este mult mai largă decât cea a **„bolilor profesionale”** așa cum sunt ele definite de legislația în vigoare. Astfel, se consideră **„problemele de sănătate cauzate sau agravate de locul de muncă”** orice problemă de sănătate despre care respondentul consideră că a dobândit-o sau s-a agravat în urma activității profesionale desfășurate (în prezent sau în trecut). Nu este necesar ca problema de sănătate respectivă să fi fost recunoscută / înregistrată ca boală profesională.
Au fost excluse din categoria **„Problemele de sănătate în relație cu activitatea profesională”**: vătămările, leziunile și intoxicațiile produse de accidentele la locul de muncă și afecțiunile/ bolile apărute în urma acestora.
7. **Rata de prevalență a afecțiunilor cauzate/ agravate de locul de muncă în rândul persoanelor ocupate** este definită (conform metodologiei anchetei) ca numărul persoanelor ocupate care în cursul ultimelor 12 luni au suferit de cel puțin o afecțiune cauzată/agravată de locul de muncă actual ce revin la 100000 persoane ocupate.
8. În contextul actualului modul ad-hoc, factorii de risc la care o persoană poate fi expusă la locul de muncă se pot clasifica, cu detaliile corespunzătoare, în următoarele categorii:
 - care afectează **sănătatea mentală**: *hărțuire sau violență psihică; violență fizică sau amenințarea cu violență fizică; presiune (termene scurte de predare) sau supraîncărcare (sarcini multiple/ activități simultane).*
 - care afectează **sănătatea fizică**: *substanțe chimice, pulberi, fum, aburi, gaze; zgomot sau vibrații; poziții incomode în timpul lucrului, lucrul în mișcare, manipularea de greutate; activități care necesită concentrare vizuală susținută; risc potențial de accidentare.*

Informații suplimentare se pot obține din publicația statistică „Sănătatea și siguranța la locul de muncă”, termen de apariție 12 decembrie 2013.

⁶ Cel puțin 50% din consumul total al gospodăriei.